

Minister Grapperhaus

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Politieel Beleid en
Taakuitvoering

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

10.2.e
Coördinerend
beleidsmedewerker

T 10.2.e
10.2.e @minvenj.nl

nota

Avondklok en de verkiezingen

Algemene leiding

Minister	SG
Datum/eindparaaf	Datum/paraaf

Datum

3 maart 2021

Ons kenmerk**1 Doel nota**

U informeren over de – nog steeds - lopend discussie over de avondklok en de verkiezingen en u van input te voorzien. Dit ter voorbereiding op de bespreking komende zondag in het Catshuis en maandag in de MCC.

2 Advies

Als er wordt gekozen voor het behoud van de avondklok, maak dan geen generieke uitzondering voor de verkiezingen. Bij voorkeur dient iedereen op een (makkelijke) manier te bewijzen dat hij buiten is vanwege de verkiezingen (ook stemmers en observanten). Mocht dit niet haalbaar zijn, dan enkel voor kiezers en observanten een 'enkele mededeling aan de handhaver'. De andere categorieën dienen wel te kunnen tonen dat ze vanwege de verkiezingen buiten zijn.

2 Achtergrond

Vorige week is er een redeneerlijn afgesproken tussen ambtelijk JenV en ambtelijk BZK. U heeft deze redeneerlijn ook per mail geaccordeerd. Vanuit BZK is dinsdag 2 maart vernomen dat hun minister niet akkoord is met deze redeneerlijn, en dat zij wil blijven inzetten op geen avondklok tijdens de verkiezingen.

- Dinsdag 23 januari is tijdens de persconferentie bekendgemaakt dat de avondklok gaat gelden tot 15 maart 4.30.
- Op 8 maart beslist het kabinet over de periode na 15 maart. Dus ook of het aan de orde is of de avondklok verlengd wordt en geldt tijdens de verkiezingen.
- Mocht dat het geval zijn, dan is voorzien dat de verkiezingen niet worden gehinderd door de avondklok.

- Dat betekent dat er dan uitzonderingen worden gemaakt voor iedereen die betrokken is bij de verkiezingen.
- Kiezers die gaan stemmen kunnen dit gewoon doen tot 21.00 uur. En daarna ongehinderd naar huis. Na 21u kunnen kiezers (observanten) die dat willen ook kijken bij het tellen (binnen de geldende regels in het stemlokaal). Zij hebben daarvoor dan geen aparte verklaring nodig. Zij kunnen dat – zoals ook door de MP aangegeven in de persconferentie – aangeven bij de handhavers.
- Voor ambtenaren die in dienst zijn van een gemeente geldt dat zijn na 21.00u naar buiten mogen met een Eigen Verklaring en een Werkgeversverklaring.
- Voor stembureauleden en tellers geldt dat zij naar buiten mogen met een bewijs van hun werkzaamheden op het stembureau. Dit bewijs dient een brief of mail van de gemeente te zijn waarin zij zijn aangesteld.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's
Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Portefeuille Politie Beleid en
Taakuitvoering

Datum
3 maart 2021
Ons kenmerk

3 Geloofwaardigheid en handhaafbaarheid

Bovenstaande redeneerlijn heeft al vraagtekens opgeroepen bij het Veiligheidsberaad en de politie. In het VB is aangegeven dat uitzonderingen op de avondklok voor observanten als onwerkbaar wordt ervaren, maar het de voorkeur verdient dat de avondklok wordt gecontinueerd.

Een inventarisatie bij de politie leert dat een simpele mededeling aan de handhaver juridisch en praktisch niet uitvoerbaar is of onderscheidend genoeg om misbruik aan te tonen.

Om deze reden wordt geadviseerd om de uitzonderingsgronden zoals die gelden en via het inmiddels bekende formulier aangetoond kunnen worden, laagdrempelig uit te breiden met één categorie: "verkiezingen"

PM hoe kijkt politie aan tegen bovenstaande voorstel van 'een enkele mededeling volstaat'? Wat zijn de gevolgen voor jullie?

Relatie met rechtszaak

Tijdens de schorsingszitting na de uitspraak van de kortgedingrechter over de avondklok, heeft de Staat uitgebreid beargumenteerd waarom de avondklok niet zomaar zou moeten worden aflopen. De rechter vond het belang van de Staat zwaarder wegen dan het belang van Viruswaarheid. Dat van Viruswaarheid is beperkt tot een aantal dagen volgens het hof, het belang van de Staat is het voorkomen van een jojo-effect. Als nu de avondklok voor drie dagen niet zou gelden, zou dit in toekomstige zaken een rol kunnen gaan spelen.

Handhaving bij generieke uitzondering

Bij het tijdelijk laten vervallen van de avondklok komt de geloofwaardigheid van de maatregel en daarmee ook van de handhaving in het geding. Ook onder handhavers zelf staat de geloofwaardigheid van de maatregel ter discussie dan. Vergelijk het met een tijdelijke opschorting van de gordelplicht. Er zijn geen dagen dat het minder gevaarlijk is. Dit - en de te verwachten toename van weerstand bij bekeuringssituaties nadien - zal een afname van handhaving teweeg brengen. Daardoor wordt de pakkans kleiner en daardoor het volume mensen dat zich niet aan de maatregel zal houden juist groter, wat weer een negatief effect heeft op de verspreiding van het virus.